

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมในปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วจึงจำเป็นที่แต่ละประเทศต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เช่น การดำเนินชีวิตของมนุษย์ การสื่อสารที่ไร้ขอบเขต การรับรู้ข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว นำไปสู่ยุคโลกไร้พรมแดน ทำให้เด็ก และเยาวชนเกิดการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ จากสื่อและเทคโนโลยีที่มีความทันสมัย รับเอาวัฒนธรรมต่างๆ มาเลียนแบบจนเกิดเป็นค่านิยม สังคมมีลักษณะเป็นสังคมวัตถุนิยม และบริ โภคนิยม เช่น การพูด การกิน การแต่งกาย การคบเพื่อน การทำแท้ง การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันสมควร การติดยาเสพติด เป็นต้น ความอ่อนไหวทางจิตใจทำให้เกิดปัญหาติดตามมามากมาย จากสถานการณ์ต่างๆ เหล่านี้ สถานศึกษาจำเป็นต้องใช้กระบวนการแนะแนวในการป้องกัน และส่งเสริมผู้เรียนให้มีคุณภาพเหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อช่วยเหลือนักเรียนให้มีการปรับตัว ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และจิตใจ รู้จักเข้าใจตนเอง มีทักษะการดำเนินชีวิต มีศีลธรรม จริยธรรม กระทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อตนเอง สังคม และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 (สภาร่างรัฐธรรมนูญ. 2550 : 1) กำหนดไว้ในมาตรา 49 ว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าเล่าเรียน ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพหรือผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ต้องได้รับสิทธิตามวรรคหนึ่ง และการสนับสนุนจากรัฐเพื่อให้ได้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่น การจัดการศึกษาขององค์การวิชาชีพหรือเอกชน การศึกษาทางเลือกของประชาชน การเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้ตลอดชีวิตย่อมได้รับความคุ้มครอง และส่งเสริมที่เหมาะสมจากรัฐ”

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) ได้กำหนดยุทธศาสตร์ การพัฒนาไว้ว่าให้ปรับปรุงระบบการบริหารจัดการศึกษา และฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพ โดยสนับสนุนการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาทุกระดับให้มีความคล่องตัว เปิดโอกาสให้ครอบครัว ชุมชน และท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรมการพัฒนาคุณภาพคนและการคุ้มครองทางสังคม ในด้านการปฏิรูปการศึกษา และการเรียนรู้ตลอดชีวิตไว้ว่าสนับสนุน ให้ครอบครัว ชุมชน องค์การพัฒนาเอกชน และสถาบัน

ทางศาสนา มีบทบาทในการจัดการศึกษามากขึ้น เพื่อสร้างทางเลือกที่มีความสอดคล้องกับศักยภาพและความพร้อมของนักเรียนในแต่ละพื้นที่ และกลุ่มเป้าหมายได้อย่างหลากหลายและเหมาะสม (แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550-2554. 2550 : 6)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ฉบับนี้ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษา ที่ต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน ไว้หลายมาตราการดังต่อไปนี้ มาตรา 8(2) การจัดการศึกษาที่ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาซึ่งสอดคล้องกับมาตรา 9(6) การจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้ การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่นนอกจากนี้ ในมาตราที่ 58(2) ยังได้กำหนดให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณการเงิน และทรัพย์สิน ทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันทางสังคมอื่นๆ และต่างประเทศ มาใช้จัดการศึกษาโดยเป็นผู้จัด และมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นให้แก่สถานศึกษา และมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสม และความจำเป็น (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 2)

การแนะแนวมีลักษณะที่ครอบคลุมทั้งการจัดกิจกรรมด้วยกระบวนการทางจิตวิทยา ให้แก่ผู้เรียนทั้งเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม การจัดบริการแนะแนวใน 5 บริการ ซึ่งประกอบด้วย บริการศึกษารวบรวมข้อมูล บริการสารสนเทศ บริการให้คำปรึกษา บริการจัดวางตัวบุคคลและ บริการติดตาม ตลอดจนบูรณาการแนะแนวในการเรียนการสอน โดยมีขอบข่ายแนะแนว 3 ด้าน คือ การแนะแนวการศึกษา การแนะแนวอาชีพ และการแนะแนวส่วนตัวและสังคม จากแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2550 หมวดที่ 3 แนวนโยบายการศึกษาของรัฐ โดยให้สอดคล้องกับนโยบายความจำเป็นเร่งด่วนและทิศทางการพัฒนาการศึกษาของประเทศ” แสดงให้เห็นว่าการจัดการศึกษาที่รัฐได้จัดให้ประชาชนนั้น มุ่งหวังที่จะให้บุคคลต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น ผู้ปกครอง หน่วยงานอื่นๆ ในชุมชนและประชาชนในชุมชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานทางการศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ในการจัดการศึกษาที่มุ่งสนองความต้องการของสังคมและเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายทางการศึกษาอย่างแท้จริง นอกจากนี้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดให้กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถตัดสินใจคิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิต ทั้งด้านการเรียนและอาชีพ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสมนอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 20)

การศึกษาที่มุ่งส่งเสริมพัฒนาการของบุคคลให้เหมาะสมในแต่ละช่วงอายุ โดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในวัยเรียน ที่ถือเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคต การส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ และสังคมที่เหมาะสมกับบุคคลนั้น กระบวนการแนะแนว ในโรงเรียน ถือเป็นแนวทางสำคัญที่สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงความถนัดและความสามารถของตนเองและช่วยให้ผู้อื่น ได้เรียนรู้ตามศักยภาพ (ลีปพันธ์ เกตุทัต. 2540 : 11) จากการศึกษาสภาพการบริหารงานแนะแนวในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการพบว่า สถานศึกษายังมองไม่เห็นความสำคัญของการบริหารงานแนะแนว ผู้บริหารสถานศึกษาไม่ให้ความสำคัญกับการบริหารงานแนะแนว เท่าที่ควรปัญหาการบริหารงานแนะแนวในสถานศึกษา ได้แก่ การบริหารงานแนะแนว ยังไม่เป็นระบบ ไม่มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานให้ชัดเจน ขาดการประสานงานที่ดี ผู้บริหารมีความรู้ ความเข้าใจและเจตคติที่แตกต่างกัน การบริหารงานแนะแนว ในสถานศึกษาไม่มีประสิทธิภาพ ไม่มีการกำหนดหลักการรูปแบบ การบริหารงานแนะแนว ไม่มีแผนและโครงสร้างสำหรับดำเนินงาน ขาดผู้รับผิดชอบ การบริหารงานแนะแนวที่มีคุณภาพ สถานศึกษาทุกระดับขาดบุคลากรที่มีความรู้เรื่อง การบริหารงานแนะแนว โดยตรง ถึงแม้บาง โรงเรียนจะมีบ้างแต่ปริมาณ ไม่เพียงพอที่จะดูแลอย่างทั่วถึงสถานศึกษาส่วนใหญ่ขาดแคลนอุปกรณ์และเครื่องมือที่จำเป็น เช่น แบบทดสอบทางจิตวิทยา และไม่มีการประสานงานกันในการผลิตเอกสาร สร้างเครื่องมือแลกเปลี่ยนกันใช้ ขาดการประชาสัมพันธ์ให้สถานศึกษารู้และเข้าใจถึงความสำคัญ ความจำเป็นในการบริหารงานแนะแนว ขาดการประสานงาน ความร่วมมือของแต่ละหน่วยงาน ทำให้ไม่ทราบความเคลื่อนไหวซึ่งกันและกัน ขาดงบประมาณในการดำเนินงานเพราะผู้สนับสนุน ไม่ทราบถึงความต้องการ และความจำเป็น และขาดการศึกษาวิจัย งานวิจัยด้านการบริหารงานแนะแนว มีจำนวนน้อย ทำให้ยากที่จะศึกษา และพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ (เทพรังสรรค์ จันทรงษ์. 2544 : 4 - 5)

การบริหารงานแนะแนว มุ่งเน้นที่การสร้าง พัฒนา และสร้างภูมิคุ้มกันที่มั่นคง โดยการมีส่วนร่วม และประสานงานจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข โดยมีหลักการว่านักเรียนทุกคนมีความสามารถ เรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ดังนั้น ในการบริหารงานแนะแนว จึงควรจัดให้นักเรียนทุกกลุ่มเป้าหมายครอบคลุม ทั้งการป้องกันดูแลช่วยเหลือ และส่งเสริมพัฒนานักเรียนทุกคนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ ภาระงาน ในการบริหารงานแนะแนว เป็นการบริการที่ให้ความช่วยเหลือ นักเรียนประกอบด้วย การบริการศึกษารวบรวมข้อมูลการบริการสารสนเทศ บริการให้คำปรึกษา การบริการป้องกันส่งเสริม พัฒนา ช่วยเหลือ การบริการติดตามและประเมินผล (ปรีชาพร วงศ์อนุตร โรจน์. 2546 : 6)

คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล ได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติงานแนะแนวการศึกษาไว้ ดังนี้ การบริหารงานแนะแนวและวิชาชีพภายในสถานศึกษาโดยเชื่อมโยงกับระบบช่วยเหลือนักเรียน และกระบวนการเรียนการสอน ดำเนินการแนะแนวการศึกษาโดยความร่วมมือของครูทุกคนในสถานศึกษา ประสานความร่วมมือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และแลกเปลี่ยนการแนะแนวการศึกษาภายในสถานศึกษา หรือเครือข่ายการแนะแนวภายในเขตพื้นที่การศึกษาการบริหารงานแนะแนวในสถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จ พบว่าเป็นการบริหารงานแนะแนวที่มีรูปแบบ ทิศทาง แนวปฏิบัติ เป้าหมายการบริหารงานแนะแนว และการสนับสนุนส่งเสริม ของผู้บริหารและความรู้ความสามารถของครูแนะแนว จะช่วยให้โรงเรียนสามารถจัดบริการแนะแนวได้อย่างดี ส่วนการบริหารงานแนะแนวของโรงเรียนที่ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ส่วนใหญ่ยังไม่มีการจัดระบบข้อมูลที่ชัดเจน มีการปฏิบัติงานแต่ขาดการบันทึกไว้เป็นหลักฐาน ขาดเอกสารและขาดการวิเคราะห์ตามข้อมูลที่ได้มา ทำให้งานแนะแนวไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ซึ่งสาเหตุมาจากครูที่รับผิดชอบงานแนะแนวไม่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดบริการ แนะแนวอย่างเพียงพอและที่สำคัญที่สุดก็คือผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญของงานแนะแนวเท่าที่ควร ไม่สนับสนุน หรือติดตามผลการปฏิบัติงานแนะแนว ทำให้ครูที่ทำหน้าที่แนะแนวขาดกำลังใจในการปฏิบัติงาน (พิศาล ทรัพย์ปราชญ์, 2549 : 2 – 3)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 4 มีภารกิจหลัก คือ การบริหารงานแนะแนวให้นักเรียน ได้เรียนรู้และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนด การบริหารงานแนะแนวเป็นงานหนึ่งของกิจกรรมพัฒนานักเรียน มีจุดหมายเพื่อพัฒนาคุณลักษณะนักเรียน 3 ด้าน คือ พัฒนาดนเอง พัฒนาอาชีพ และพัฒนาสังคม เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพต่อการพัฒนานักเรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แต่จากการบริหารงานแนะแนวยังประสบปัญหา และอุปสรรค เช่น การบริหารงานแนะแนวยังไม่เป็นระบบ ไม่มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่ายให้ชัดเจน สถานศึกษาส่วนใหญ่ยังขาดบุคลากรที่มีความรู้เรื่องการบริหารงานแนะแนวโดยตรง ขาดแคลนอุปกรณ์ และเครื่องมือที่จำเป็น เช่น แบบทดสอบทางจิตวิทยา และไม่มีการประชุมงานกันในการผลิตเอกสาร ขาดการประชาสัมพันธ์ ให้ครูผู้ปกครอง นักเรียนรับรู้ และเข้าใจถึงความสำคัญความจำเป็นในการบริหารงานแนะแนว ส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น นักเรียนขาดระเบียบวินัย ไม่มีมารยาท มีพฤติกรรมก้าวร้าว มีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม ขาดการควบคุมตัวเองและการตัดสินใจ ขาดทักษะ และกระบวนการในการดำเนินชีวิต ขาดคุณธรรม จริยธรรม และนักเรียนเรียน ไม่จบหลักสูตร

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการบริหารงาน
 แนวแนวของผู้บริหารใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 4
 เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนางานแนวแนวให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานแนวแนวของผู้บริหารใน โรงเรียน ตามความคิดเห็นของ
 บุคลากร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ใน 5 ด้าน ได้แก่
 ด้านบริการสำรวจข้อมูล ด้านบริการสารสนเทศ ด้านบริการให้คำปรึกษา ด้านบริการจัดวางตัว
 บุคคล และด้านบริการติดตามและประเมินผล
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานแนวแนวของผู้บริหารใน โรงเรียน ตามความคิดเห็น
 ของบุคลากร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 4 ตามตัวแปรทั้ง 2 ด้าน
 จำแนกตามตัวแปรต้นคือ ตำแหน่ง และประสบการณ์
3. เพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารงานแนวแนว
 ของผู้บริหารใน โรงเรียน ตามความคิดเห็นของบุคลากร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

สมมติฐานของการวิจัย

1. การบริหารงานแนวแนวของผู้บริหารใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน
 มีความแตกต่างกัน
2. การบริหารงานแนวแนวของผู้บริหารใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่มีประสบการณ์ต่างกัน
 มีความแตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้ข้อมูลการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของบุคลากร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านบริการสำรวจข้อมูล ด้านบริการสารสนเทศ ด้านบริการให้คำปรึกษา ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล และด้านบริการติดตามและประเมินผล

2. ได้ข้อมูลการเปรียบเทียบการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของบุคลากร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 4 ตามตัวแปรทั้ง 2 ด้าน จำแนกตามตัวแปรต้นคือ ตำแหน่ง และประสบการณ์ เพื่อที่ผู้บริหารสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง และพัฒนาการปฏิบัติงานของผู้บริหาร

3. ได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของบุคลากร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 เพื่อแก้ไขต่อไป

ขอบเขตการวิจัย

เนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ซึ่งการบริหารงานแนะแนวประกอบด้วย 5 ด้าน (กรมวิชาการ. 2546 : 33) ดังนี้

1. ด้านบริการสำรวจข้อมูล
2. ด้านบริการสารสนเทศ
3. ด้านบริการให้คำปรึกษา
4. ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล
5. ด้านบริการติดตามและประเมินผล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ บุคลากรจำนวน 388 คน จากโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ปีการศึกษา 2556
2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยคือ บุคลากรจำนวน 196 คน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ซึ่งได้มาโดยตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan; อ้างถึงใน ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 148-149) และการสุ่มอย่างง่าย

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น คือ สถานภาพของบุคลากร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ปีการศึกษา 2556 ดังนี้
  - 1.1 ตำแหน่ง
    - 1.1.1 ผู้บริหาร
    - 1.1.2 ครูแนะแนว
  - 1.2 ประสบการณ์
    - 1.2.1 น้อยกว่า 5 ปี
    - 1.2.2 ระหว่าง 5-10 ปี
    - 1.2.3 มากกว่า 10 ปี
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารงานแนะแนวของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ตามความคิดเห็นของบุคลากรใน 5 ด้าน ดังนี้
  1. ด้านบริการสำรวจข้อมูล
  2. ด้านบริการสารสนเทศ
  3. ด้านบริการให้คำปรึกษา
  4. ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล
  5. ด้านบริการติดตามประเมินผล

ระยะเวลาดำเนินการวิจัย

ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย ตั้งแต่ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2556 ถึง เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2557

นิยามศัพท์เฉพาะ

การบริหารงานแนะแนว หมายถึง การดำเนินงานแนะแนวนักเรียน ตามหลักเกณฑ์ สำหรับปฏิบัติงาน จึงจะทำให้หลักการแนะแนวนักเรียน บรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย และ ตระหนักถึงความสำคัญของงานแนะแนว เพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ ให้ความร่วมมือใน การนิเทศ กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลงานแนะแนวใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ซึ่งมีการแนะแนว 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านบริการสำรวจข้อมูล หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการรายละเอียด ต่างๆ เกี่ยวกับตัวนักเรียน เพื่อทราบความสนใจ ความสามารถ ความถนัด เจตคติ ลักษณะนิสัย สภาพของครอบครัว ฯลฯ ทั้งนี้เพื่อให้ครู ได้รู้จักนักเรียนและนักเรียน ได้รู้จักตนเองให้มากที่สุด เท่าที่จะมากได้ และนำผลมาเก็บรวบรวมไว้ในระบบสารสนเทศเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

2. ด้านบริการสารสนเทศ หมายถึง การดำเนินงานเผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ทั้งด้านการศึกษา อาชีพและสังคมอย่างกว้างขวาง เพื่อให้ให้นักเรียนนำความรู้ความเข้าใจไปพิจารณา ตัดสินใจเลือกแนวทางการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงบุคลิกภาพ ได้อย่างเหมาะสมกับอัธยาศัยและสภาพที่เป็นจริงของสังคม

3. ด้านบริการให้คำปรึกษา หมายถึง การดำเนินงานที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจตนเอง สิ่งแวดล้อม สามารถตัดสินใจเลือกได้อย่างชาญฉลาด ถูกต้องกับสภาพปัญหา ความต้องการ ความจำเป็น ซึ่งการให้คำปรึกษาที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีข้อมูลที่ถูกต้องอย่างเพียงพอ

4. ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล หมายถึง การดำเนินงานช่วยเหลือให้นักเรียน ได้รับ ประสบการณ์ตรง หรือฝึกฝนทักษะในเรื่องที่ตนสนใจ การจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมที่ช่วยให้นักเรียน ได้ค้นพบและรู้จักตัวเองมากยิ่งขึ้น เช่น บริการช่วยเหลือนักเรียนด้านเงินทุนต่างๆ บริการหางานทำระหว่างเรียน เป็นต้น

5. ด้านบริการติดตามประเมินผล หมายถึง การดำเนินงานที่แสดงถึงการประเมินผลงาน แนะแนว เพื่อตัดสินคุณค่า และผลของการบริการแนะแนว โดยสามารถประเมินจากบริการ แนะแนวที่ทางโรงเรียน ได้จัดให้กับนักเรียนว่าเป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ที่ทาง โรงเรียน ได้กำหนดไว้หรือไม่ เพื่อให้ทราบผลที่เกิดขึ้นแก่นักเรียนและผลที่เกิดจากการดำเนินงาน ตามโครงการ เพื่อแก้ไข ปรับปรุง พัฒนาให้มีคุณภาพดีขึ้น การดำเนินงานที่ต่อเนื่องจากบริการและ แนะแนวต่างๆ ที่ได้ดำเนินไปแล้ว เพื่อให้ทราบผลที่เกิดขึ้นแก่นักเรียนและผลที่เกิดจากการ ดำเนินงานตามโครงการ เพื่อแก้ไข ปรับปรุง พัฒนาให้มีคุณภาพดีขึ้น

บุคลากร หมายถึง บุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการ โรงเรียน หรือผู้ปฏิบัติหน้าที่รักษาราชการแทน ผู้อำนวยการ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

ครูแนะแนว หมายถึง ครูที่ปฏิบัติหน้าที่งานแนะแนวในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

ตำแหน่ง หมายถึง หน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 คือ ผู้บริหาร ได้แก่ ผู้อำนวยการ โรงเรียน และครูแนะแนว ที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

ประสบการณ์ หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติราชการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ในที่นี้แบ่งเป็น ต่ำกว่า 5 ปี ระหว่าง 5 – 10 ปี และมากกว่า 10 ปี